

LEVEN BEZITTEN IN GELOOF AAN HEM

5^e Zondag van de Vasten,

2 april 2017

Adelbertabdij EGMOND

De drie centrale zondagen van de veertigdagentijd vormen een catechetisch drieluik, in stijgende lijn: van water tot licht, van licht tot leven. Aan de samaritaanse vrouw bij de put van Jacob openbaart Jezus zich als het levend water en wordt Hij door haar erkend als de redder van de wereld. Aan de blindgeborene openbaart Jezus zich als het licht van de wereld en belijdt de blinde na zijn genezing zijn geloof in de Mensenzoon. Vandaag in het verhaal van de opwekking van Lazarus in Betanië laat Jezus zich kennen als de Heer van het leven, over de grenzen van de dood heen, in anticipatie op zijn verrijzenis.

Aan deze openbaring van Jezus als de Messias beantwoordt de weg naar het geloof van de mensen, die Hij ontmoet. Vandaag is vooral Marta de centrale figuur. Fundamenteel voor dit verhaal is haar geloofsgroei.

Deze begint met het vertrouwen in een goede vriend en man van God; dan belijdt ze haar geloof in de belofte, die zij met haar volk deelt, van de verrijzenis op de laatste dag, en eindigt met de erkenning van Jezus als de Messias, de Zoon Gods: met de volle geloofsbelijdenis van de Kerk, die ook Petrus uitspreekt in Cesarea: “gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God” (Mt. 16, 16; cf. Mc. 8, 29 en Lc. 9, 20),

Voor Johannes is deze geloofsbelijdenis het doel van heel zijn evangelie: “Deze tekenen zijn opgetekend, opdat gij moogt geloven dat Jezus de Messias is, de Zoon Gods, en opdat gij door te geloven leven moogt bezitten in zijn naam” (Joh. 20, 31).

Geloof en eeuwig leven, dat is de kern van het Evangelie: wie gelooft, verrijst reeds tot eeuwig leven. Zoals Jezus aan de eerste doopleerling, Nicodemus, in het duister van het nachtelijk gesprek tot tweemaal toe uitdrukkelijk verkondigt: “wie in Hem gelooft, in Gods Zoon, gaat niet verloren, maar bezit eeuwig leven” (Joh. 3, 18 en 18).

Hier ligt ook de kern van dit zondagsevangelie. Niet bij de opwekking van Lazarus, deze is slechts een teken, een zichtbaar teken van een geopenbaard mysterie: van het leven, waaraan een ieder deel krijgt, die in Hem gelooft.

Lazarus wordt door Jezus opgewekt en keert terug tot dit leven, betrekkelijk en eindig, onvolmaakt. Zijn opwekking is nog geen Pasen, voor hem wordt het oude niet doorbroken. Later zal Lazarus opnieuw sterven - een oude legende verhaalt, dat hij door de mensen van het dorp gestenigd wordt, omdat hij al het aardse relativeerde en ridiculiseerde - Zijn opwekking is een teken en een verwijzing tegelijk. Een teken van de macht van Jezus als de Heer van het leven en van zijn trouw en liefde tegenover zijn vrienden. Een verwijzing naar zijn eigen verrijzenis op de derde dag, naar het nieuwe leven, dat in Hem voor ons bereikbaar wordt en waaraan we nu reeds deel hebben in ons geloof in Hem.

Jezus is “de weg, de waarheid en het leven”, zegt hij tot de apostel Thomas. Hij is het ware leven en schenkt dat aan wie in Hem gelooft. Dat heeft ook Paulus begrepen en verkondigd: “Als Christus in u is, blijft wel uw lichaam door de zonde aan de dood gewijd, maar uw geest leeft [...] Gods Geest, die Jezus heeft opgewekt uit de dood, woont in u [...] en zal ook eens uw sterfelijk lichaam levend maken “ (2^e lezing: Rom. 8, 8-11). De belofte in het visioen van de profeet Ezechiël over de verdorde beenderen wordt werkelijkheid: “mijn geest zal ik over u uitstorten en gij zult leven” (1^e lezing: Ez. 37:12-14)

Waar het nu om gaat is deel te krijgen aan het leven door het geloof. Niet alleen de doopleerlingen, maar ook zij die reeds gedoopt zijn, naar het voorbeeld van Marta, naast dat van de apostelen Petrus en Paulus.

Maar er is nog een consequentie in dit verhaal. We kunnen in de cyclus van de drie zondagen ook een neergaande lijn ontdekken. In Samaria was er tegenover Jezus geen sprake van tegenstand, eerder het vergezicht van de rijpe oogst op de velden. Bij de genezing van de blindgeborene ontstaat het conflict met tegenstanders, die Jezus afwijzen. De opwekking van Lazarus vormt de directe aanleiding tot de gewelddadige dood van Jezus aan het kruis: de nacht, het graf, de grafsteen, de windsels. . . . Deze tekenen vormen een voorafbeelding van wat Jezus te wachten staat en wat de uiteindelijke openbaring zal zijn van Gods heerlijkheid in zijn opstanding tot nieuw Leven, de exodus naar een definitief Pascha, geen terugkeer, maar een doorgang naar de overwinning van tijd en ruimte, van zonde en dood. Maar Jezus moet eerst de weg gaan van lijden en sterven, van vernedering en zelfontleding, van gehoorzaamheid tot de dood aan het kruis, want “daardoor heeft God hem hoog verheven en hem een naam verleend hoog boven alle namen” (Fil. 2, 8-9).

Welke is dan de consequentie voor wie in Hem gelooft en wiens geest leeft in de kracht van de Heilige Geest ? Dat ook hij bereid is - het is paradoxaal, maar het is de enige weg en de enige waarheid, die tot het leven leiden - zijn eigen leven in te zetten voor het evangelie: “wie zijn leven verliest om mijnentwil, hij zal het vinden” (Mt. 16, 25). Thomas spoort niet alleen zijn mede-apostelen, maar alle leerlingen van Christus aan, Jezus niet in de steek te laten, maar Hem te volgen met aanvaarding van alle consequenties: “laten ook wij gaan om met Hem te sterven”.

Zo sluiten we ons triduum, dat we met de geloofsbelijdenis van Thomas “ Mijn Heer en mijn God” begonnen zijn, af met de vragende blik, die de Verrezen Heer in het kunstwerk van Ernst Barlach, dat de ontmoeting van Thomas met Jezus op de achtste dag na Pasen uitbeeldt, tot ieder van ons richt: “en jij ? hoe is jouw relatie tot mij ? Ben je bereid Mij te volgen en na te volgen ?”

